

Motion till riksdagen 2012/13:U4

av **Urban Ahlin m.fl. (S)**
med anledning av skr. 2011/12:167

Genomförandet av samstämmighetspolitiken för utveckling – fokus: den globala utmaningen ekonomiskt utanförskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om politik för global utveckling.

Motivering

Politiken för global utveckling, PGU, som antogs 2003 var på sin tid banbrytande. PGU innebar högt ställda krav på att alla politikområden ska sträva mot samma mål – en hållbar global utveckling.

Resultatredovisningar i form av skrivelser till riksdagen är ett sätt för regeringen att berätta hur arbetet med PGU fortskrider. Men nu är det snart ett decennium sedan politiken antogs och Socialdemokraterna hade önskat att regeringen tog detta tillfälle i akt att inte bara redovisa gjorda insatser utan också flytta fram positionerna för PGU-arbetet några steg.

PGU utgår från ett rättighetsperspektiv och de fattigas perspektiv. Själva kärnan är alltså att en samstämmig politik på alla områden ska bidra till en hållbar utveckling i världen. Utöver vikten av internationell samverkan är det också viktigt att samverka med olika aktörer i samhället – fackföreningar, organisationer, näringslivet, kommuner med flera.

Tyvärr verkar regeringen ha tryckt på pausknappen gällande PGU-arbetet.

I många stycken har regeringens politik medfört en oroande perspektivförskjutning där solidaritet, rättighetsperspektivet och det lokala ägarskapet som förutsättning för förändring är starkt nedtonat till förmån för en övertro på marknadslösningar och kortsiktig jakt på resultat.

Fel! Okänt namn på

De globala utmaningarna saknas inte och PGU-arbetet måste få en nystart. I Rio beslutades att världen genom FN ska sätta upp nya utvecklingsmål – Hållbara utvecklingsmål – där alla länder, också de rika, kommer att utmanas att sätta mål för miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbara mål. Det är här PGU kommer in, för att det är just en sådan samstämmig politik för global utveckling som kommer att krävas.

Socialdemokraterna vill därför ändra benämningen ”biståndsminister” till ”minister för internationellt utvecklingssamarbete” för att lyfta fram att det idag handlar om en bred utvecklingsagenda snarare än om bistånd. Biståndsministern är inte ensamt ansvarig för PGU, och UD är inte ensamt om ansvaret att genomföra den, men man är ändå nyckelaktörer med möjlighet att öka trycket i regeringens PGU-arbete. Och även om åtgärden kan synas kosmetisk kan den bidra till att understryka att bistånd endast är en del i en bred utvecklingspolitik som arbetar för förändring på djupet.

Det behövs en livlig debatt om dessa frågor samman med ett ökat engagemang från olika aktörer. Detta var ju en viktig tanke när PGU infördes. Också i riksdagen kan vi bli bättre på att arbeta med PGU inom olika politikområden och utskott.

Men regeringen måste ta ledningen, och bland annat säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet för uppföljning och analys av genomförandet av PGU. Socialdemokraterna vill att det skapas en samordningsfunktion i Regeringskansliet som ska svara för att regeringens agerande samfällt strävar mot målet om hållbar global utveckling. I skrivelsen noterar regeringen att: ”Utvärderingen (OECD:s) konstaterar att genomförandet saknar en stark mekanism för samordning och att Utrikesdepartementet har begränsade verktyg att samordna och medla mellan olika delar av Regeringskansliet”, ett konstaterande som skrivelsen instämmer i. Också civilsamhällesorganisationerna skriver i brev till riksdagen att frågan om en samstämmig politik inte får vara en fråga enbart för UD och biståndsministern.

Även utvärderingsfunktionen är viktig för att kunna vidareutveckla och förbättra PGU. Regeringen har beslutat lägga ned utvärderingsinstitutet Sadev utan att vidare ange tankar om hur oberoende utvärdering ska se ut framöver. Detta är helt fel väg att gå, vi vill istället se en reformering av Sadevs verksamhet för att den i framtiden ska vara ett skarpt instrument till exempel för att utvärdera PGU liksom utvecklingssamarbetet i sig självt – med fokus på resultat i förhållande till utvecklingseffekterna.

Även på EU-nivå finns en samstämmighetspolitik, men det återstår mycket att göra. Jordbruks- och handelspolitiken är exempel på två centrala områden som måste reformeras inom EU för att främja och inte bromsa utvecklingsländernas möjligheter.

Regeringens skrivelse fokuserar på den globala utmaning som man valt att kalla ”ekonomiskt utanförskap”. Det finns flera intressanta områden för att skapa ekonomisk utveckling. Fattigdomsbekämpning handlar till stor del om ekonomisk tillväxt men förstås också fördelningen av den. Utvecklingssamarbetet ska främja tillväxt men också framväxten av institutioner och kapacitetsbyggande samt bekämpa korruption.

Fel! Okänt namn på

Människor har idéer och drivkraft till att förändra sin situation men saknar ofta resurser för den första investeringen. Särskilt gäller det att förbättra kvinnors möjligheter att arbeta och driva företag. Socialdemokraterna vill stödja entreprenörskap och Kooperation i utvecklingsländer.

Andra viktiga åtgärder handlar på ett övergripande plan om att undanröja handelshinder, främja en fri och rättvis handel samt öka kapaciteten hos utvecklingsländerna. Vi vill också uppmärksamma jämställdhetens roll för ekonomisk utveckling.

För varje biståndskrona försvinner många gånger fler i kapitalflykt. Detta är medel som utvecklingsländerna behöver använda till fattigdomsbekämpning och samhällsservice. Det är glädjande att frågan nu finns på agendan. Inom OECD och EU pågår olika arbeten kring dessa frågor, exempelvis land-till-land-rapporteringskrav på företag för att motverka skatteflykt och korruption. Ökad öppenhet skulle göra det lättare att följa upp företagets verksamhet och leder till skärpta förhållningsätt. Det är självfallet något vi välkomnar. Sverige har också alla förutsättningar att vara föregångsland för skatteuppbörd och skatteförvaltning, så vi bör vara pådrivande internationellt mot skatteparadis och för ökat informationsutbyte.

Stockholm den 3 oktober 2012

Urban Ahlin (S)

Carina Hägg (S)

Carin Runeson (S)

Kenneth G Forslund (S)

Tommy Waidelich (S)

Olle Thorell (S)

Désirée Liljevall (S)